

Laekunud ettepanekud Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele ning nendega arvestamine		
<u>Esitaja ja kuupäev</u>	<u>Ettepanek, seisukoht või küsimus</u>	<u>Ettepanekuga / seisukohaga arvestamine/mittearvestamine</u>
RMK (Agu Palo, Võrumaa metsaülem) 02.10.2020 kiri nr 3-1.1/2578	RMK on seisukohal, et Rõuge valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud.	Seisukohaga arvestatakse. Metsaaladele seatakse ÜP raames üldised kasutamistingimused, mis ei piira RMK põhiülesande täitmist.
	Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada metsamaale kavandatud mittemetsamajanduslikel eesmärkidel teostatavate tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sh käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust.	Seisukohaga ei arvestata. KSH koostamise käigus hinnatakse üldplaneeringu maakasutuse suunamise lahenduse mõju looduskeskonnale (sh metsa maa-aladele). Üldplaneeringu koostamisel ei käsitleta alternatiivseid maakasutuse võimalusi metsamajanduslikel maadel (mittemetsamajanduslike ja metsamajanduslike tegevuste võrdlemisi), v.a juhul, kui konkreetne vajadus planeeringu koostamisel selgub ehk kui kerkivad üles reaalsed alternatiivid).
	RMK teeb, olles RMK poolt majandatavate metsade osas vastutavaks isikuks, ettepaneku täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sh sotsiaal-majanduslikku hinnangut, peatükiga, mis puudutab üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele.	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. KSH aruandes käsitletakse üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele. Eraldiseisvat sotsiaalmajanduslikku hindamist läbi ei viida.

	Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida RMK poolt majandatavate metsade osas, et lubatud on kõik raieliigid, kusjuures detailsed kavad puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud aladel kasvavate metsade majandamiseks ja uuendamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemist ja koosseisu pikemas perspektiivis.	Seisukohaga arvestamist kaalutakse üldplaneeringu ja KSH koostamise käigus (mis puudutab kõikide raieliikide lubamist). Üldplaneeringu ja KSH koostamisel teadvustatakse metsaseadusest tulenevat regulatsiooni metsanduse suunamise, metsa korraldamise ja majandamise osas.
Lennuamet (Rait Kalda, peadirektor) 08.10.2020 kiri nr 4.6-8/20/4205-2	Lennuamet palub Rõuge valla üldplaneeringu koostamisel arvestada valla lääneosas paikneva Varstu lennuvälja lähiümbruse piirangupindadega. Lennuvälja lähiümbruse takistuste piirangupind on defineeritud lennundusseaduse §34¹ lõikes 4, selle mõõtmised on kehtestatud majandus- ja taristuministri 26.05.2015 määrusega nr 50.	Seisukohaga arvestatakse.
Maa-amet (Tambet Tiits, peadirektor) 16.10.2020 kiri nr 6-3/20/14094-3	Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga.	Seisukohaga arvestatakse.
	Selleks, et edaspidises planeerimisprotsessis oleks võimalik arvestada keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevate maardlatega ja mäeeraldistega, palume üldplaneeringu jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvel olevate maardlate ja mäeeraldiste piire. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid.	Seisukohaga arvestatakse.
	Lisaks palume anda mäetööstusmaa juhtotstarbe olemasolevate mäeeraldiste ja nende teenindusmaa aladele ja vajadusel reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarbe nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Mäetööstusmaade juhtotstarbest võib eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.	Seisukohaga arvestatakse.

	Joonise <i>Lähteseisukohad</i> kohaselt kattuvad maardlad miljööväärtuslike aladega, väärtuslike maastikega ja rohevõrgustikuga. Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga.	Seisukohaga arvestatakse.
	Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega. Palume esitada üldplaneering enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile.	Seisukohaga arvestatakse.
Elering AS (Kristen Sokk, elektrisüsteemide analüütik Jüri Viirmaa, gaasitehnika ekspert) 19.10.2020 kiri nr 11-4/2020/885-2	Peale Eesti eraldamist Venemaa elektrisüsteemist ei saa enam kasutada Läti suunaliseks transiidiks 330 kV liini Tartu-Pihkva L358. Seega on 2030+ perspektiivis võimalik Eesti-Läti neljanda 330 kV ülekandeliini ehitus. Uue ühenduse rajamine on kavandatud suunal Tartu-Gulbene (joonisel 1). Täpsemalt on võimalik lugeda dokumendist „Võru maakonnaplaneering 2030+“ lk 52.	Võetakse teadmiseks. Koostöös Elering ASiga leitakse lahendus trassi käsitlemiseks üldplaneeringus.
	Arvestada elektrivõrgu kaitsevöönditega planeeringu koostamisel.	Seisukohaga arvestatakse.
	Arvestada gaasivõrgu kaitsevöönditega planeeringu koostamisel.	Seisukohaga arvestatakse.
Maaeluministeerium (Tiina Saron, kantsler) 23.10.2020 kiri nr 4.1-5/2293-1	Lähteseisukohtadest ei selgu, kas ja millised maakasutuse juhtotstarbed üldplaneeringus kavandatakse määrata. Seetõttu peame vajalikuks selgitada, et seaduse eelnõu § 3 punktiga 3 kavandatakse täiendada planeerimisseaduse § 75 lõikega 5 nõudega, mille kohaselt tuleb väärtuslikule põllumajandusmaale määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve.	Seisukohaga ei arvestata. Üldplaneeringus ei peeta vajalikuks ja põhjendatud eraldiseisva juhtotstarbe määratlemist väärtuslikule põllumaale. Sellise maa kasutamise tingimused, sh kitsendused muul otstarbel kasutusele võtmiseks määratakse üldplaneeringus niikuinii.
	Selgitame, et selguse mõttes ei eristata seaduse eelnõus enam riikliku tähtsusega väärtuslikke põllumajandusmaid ja kohaliku tähtsusega väärtuslikke põllumajandusmaid. Seetõttu tuleks määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks seaduse eelnõu §355 lõikes 2 sätestatud tunnustele vastavad põllumajandusmaa massiivid.	Seisukohaga arvestamist kaalutakse üldplaneeringu ja KSH koostamise käigus.
	Väärtuslike põllumajandusmaade ruumiandmete määramisel soovitame teha koostööd Põllumajandusuuringute Keskuse mullaseire ja uuringute büroo teadlastega. See tähendab, et üldplaneeringu jaotises 4 ning KSH	Seisukohaga arvestatakse.

	väljatöötamise kavatsuse jaotises 3 toodud kaasatavate ja koostööd tegevate isikute loetellu tuleks lisada ka Põllumajandusuringute Keskus.	
Päästeamet (Kaino Zilmer, Võrumaa päästepiirkonna juhataja) 29.10.2020	Meile teadaolevalt ei asu Rõuge valla territooriumil ühtegi suurõnnetuse ohuga ega ohtlikku ettevõtet. Juhul, kui tulevikus asuvad valla territooriumil suurõnnetuse ohuga või ohtlikud ettevõtted tuleb maakasutuse planeerimisel ja ehitise projekteerimisel lähtuda kemikaaliseaduses § 32 nõuetest ning aluseks võtta metoodika „Kemikaaliseaduse kohase planeeringute ja ehitusprojektide kooskõlastamise otsuse tegemine“.	Teadmiseks võetud.
	Üldplaneeringust ja muudest planeeringu juurde käivatest materjalidest peab selguma: 1. olemasolevad riskiallikad (käitised ja nende ohualad, üleujutusohhtlikud alad, ohtlikud teelõigud ning raudteed ja muud sõlmed, kiirgusohhtlikud objektid ja ohustatud alad) ja nende mõju hinnang olemasolevale ning sellega arvestamise põhjendus; 2. planeeritavad riskiallikad ja nende mõju hinnang planeeritavale ning kaitsemeetmed, mida rakendatakse. 3. Olemas olevad tuletõrje veevõtu võimalused: kus on hüdrandivõrgustik, kus on tehis- või looduslikust veekogust tagatud tuletõrje veevõtu võimalus. 4. Piirkonnad kus ei ole tagatud tuletõrje veevarustus ning kus tuleb planeerimise/ehitamise käigus see lahendada.	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. 1. Ohtlikud ettevõtted ja nende ohualad on toodud Maa-ameti geoportaalis ning nende dubleerimist ei peata üldplaneeringus vajalikuks. Ohtlikud teelõigud kantakse peale, kui on olemas info antud alade kohta. Üleujutusohhtlikud alad ja raudtee kajastatakse üldplaneeringus. KSH-s ei hinnata olemasolevate objektide (sh riskiallikate) mõju keskkonnale. Rõuge valla ÜP KSH eesmärgiks on hinnata üldplaneeringu lahenduse mõju keskkonnale. Mõju hindamises võetakse olemasolevat taustinformatsiooni arvesse. 2. Seisukohaga arvestatakse. 3. Info kantakse üldplaneeringusse, kui Päästeamet väljastab andmed vektorkujul. Info on olemas ka Maa-ameti geoportaalis, aga üldplaneeringu koostamise käigus ei digiteerita antud andmeid. 4. Kui on võimalik läbi viia vektorkujul andmete analüüs, siis kantakse probleemkohad üldplaneeringusse. Ootame ka Päästeameti sisendit antud teemal.

	Lisaks on võimalik üldplaneeringus paika panna täiendavad objektid, mille puhul on vajalik koostada detailplaneering: 1. suurõnnetuse ohuga või ohtlikkus ettevõttes muudatuste tegemine, mis ei nõua detailplaneeringut; 2. suurõnnetuse ohuga või ohtlikku ettevõtte või nende ohualasse planeerimine, kui tegemist ei ole tiheasutusaladega.	Seisukohaga arvestatakse.
	Seda, kas valla territooriumil asub suurõnnetuse ohuga või ohtlike ettevõteteid, saab vaadata Maa-ameti kaardilt aadressil: https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=MA11AH5&user_id=at&LANG=1&WIDTH=1620&HEIGHT=943&zlevel=0,552500,6505000	Teadmiseks võetud.
Rahandusministeerium (Kaia Sarnet, regionaalvaldkonna asekancler) 27.10.2020 kiri nr 14-10/6723-4	1.1. PlanS §-s 11 on sätestatud teabe piisavuse põhimõte, mille kohaselt planeerimisalase tegevuse korraldaja peab planeerimisel arvesse võtma asjakohaseid ruumilist arengut mõjutavaid strateegiaid, riskianalüüse, kehtivaid planeeringuid, arengukavasid ning teisi ruumilist arengut mõjutavaid dokumente ja muud asjakohast teavet. Planeerimisest teises peatükis toodud oluliste põhimõtete rakendamise kohta on põhjalikumalt kirjutatud juhendmaterjalis „Planeerimise põhimõtete rakendamine“, mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/juhendid-ja-uuringud/pohimotted/.	Informatsioon võetakse teatavaks.
	1.2. Asustuse arengut suunavate tingimuste täpsustamisel ja erinevate keskuste arengu kavandamisel palume võtta aluseks Võrumaa maakonnaplaneeringus 2030+ toodud keskuste võrgustik ja toimepiirkonnad, keskuste hierarhia ning teenustasemed ning lähtuda maakonnaplaneeringus sätestatud linnalise ja maalise piirkonna arendamise põhimõtetest.	Informatsioon võetakse teatavaks.
	1.3. Juhime tähelepanu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi soovitusel kaaluda üldplaneeringu koostamisel võimalusi energia tootmiseks vajalike alade kavandamiseks ja teha sellekohast koostööd. Vastavad soovitused ja põhimõtted on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastanud kohalikele omavalitsustele kirjadega 07.01.2020 nr 17-7/2019/112 ja 13.03.2019 nr 17-7/2019/2142. Mõlemad kirjad on leitavad veebilehel	Informatsioon võetakse teatavaks.

	planeerimine.ee alamlehel „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ üldplaneeringu menetluse teema alt, kuhu on koondatud valitsusasutuste seisukohad üldplaneeringu ja mõjude hindamise koostamiseks.	
	1.4. Üldplaneeringu kui kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kõige olulisema alusdokumendi koostamisel on asjakohane käsitleda kaasava elukeskkonna kavandamise vajadust ehk ligipääsetavust. Seda nii tasakaalustatud tervikliku elukeskkonna planeerimise kui ka elukondliku kinnisvara ehitamise ja kohandamise seisukohast. Ligipääsetavuse nõuded on kehtestatud ehitusseadustiku alusel antud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrusega nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ (vastu võetud 29.05.2018). Täiendav teave on leitav veebilehelt planeerimine.ee, sh juhend „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine“.	Seisukohaga arvestatakse.
	1.5. Vastavalt PlanS § 4 lõike 2 punktile 5 tuleb kohalikul omavalitsusel tagada, et üldplaneeringu koostamisel hinnatakse selle elluviimisega kaasnevaid asjakohaseid kultuurilisi, sotsiaalseid, looduskeskkonnale ning ka majanduskeskkonnale avalduvaid mõjusid.	Selgitus. Täpsustame, et KSH aruandes hinnatakse mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale looduskeskkonnale avalduvate mõjude avaldumise kaudu. KSH käigus hinnatakse üldplaneeringuga kavandatu mõju looduskeskkonnale ja kultuuripärandile.
	2.1. PlanS § 55 lõige 2 sätestab, et maakonnaplaneering on üldplaneeringu koostamise alus. Riigihalduse minister kehtestas 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/81 maakonnaplaneeringu Võru maakonnas Antsla vallas, Rõuge vallas, Võru linnas ning osaliselt Setomaa vallas ja Võru vallas. Rõuge valla üldplaneeringu koostamise aluseks olev Võru maakonnaplaneering 2030+ on kättesaadav aadressil https://maakonnaplaneering.ee/vorumaaplaneering .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.2. Üldplaneeringu koostamisel palume kasutada juhendit „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“, mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/yp-noustik/ . Soovitame kasutada juhendis toodud mõisteid.	Informatsioon võetakse teatavaks.

	2.3. Üldplaneeringu koostamist toetavad vajalikud materjalid on koondatud veebilehel www.planeerimine.ee alamteemana „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ https://planeerimine.ee/yldplaneering/ .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.4. Palume arvestada vajadusega kohendada üldplaneeringu lahenduse kaudu asustust, elukeskkonda ja taristut sobivaks kahanevale ja vananevale elanikkonnale. Üldplaneeringu koostamisel soovitame kasutada juhendmaterjali „Suunised kahanevate piirkondade säästlikuks ruumiliseks planeerimiseks“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/kahaneva-asustusega-piirkond/ .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.5. Maakonnaplaneeringus toodud roheline võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel palume kasutada Keskkonnaagentuuri tellimusel valminud juhendmaterjali „Rohevõrgustiku planeerimisjuhend“, mis on kättesaadav aadressil https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/rohevõrgustiku-planeerimisjuhend_20-04-18.pdf .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.6. Asulate olukorda väljaspool keskust linnu kirjeldab „Eesti väikeasulate uuring“, mis teeb ettepanekud väikeasulate elujõu hoidmiseks nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Uuring pakub asustusüksuste tasemel üleriigiliselt võrreldavaid alusandmeid, mis on vajalikud asustuse arengu täpsustamiseks linnade ja valdade üldplaneeringutes ning teistes arengudokumentides. Uuring on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/juhendid-ja-uuringud/vaikeasulate-uuring/ .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.7. Üldplaneeringute koostamist toetavate üldplaneeringu töötubade info ja seni toimunud töötubade materjalid, sh teoreetilise-praktiliste töötubade salvestused, on kättesaadavad aadressil https://planeerimine.ee/yldplaneering/yldplaneeringu-tootoad/ ja https://planeerimine.ee/koolitused-leht/yp-tootubade-materjal/ .	Informatsioon võetakse teatavaks.
	2.8. Palume üldplaneeringu vormistamisel ja ülesehitamisel juhinduda riigihalduse ministri 17.10.2019 määrusest nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja	Informatsioon võetakse teatavaks.

	ülesehitusele esitatavad nõuded“. Määruse § 7 lõikest 2 tulenevalt peab enne määruse jõustumist algatatud, kuid määruse jõustumise ajal veel kehtestamata üldplaneering selle kehtestamisel alates 2020. aasta 1. maist vastama määruse nõuetele.	
	Ettevaatavalt selgitame, et üldplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel on oluline, et üldplaneeringu materjalidest selguks üheselt mõistetatult ja konkreetselt, kas üldplaneeringuga tehakse ettepanek maakonnaplaneeringu täpsustamiseks ja/või muutmiseks, millises ulatuses ning millised on kummalgi juhul põhjendused ja kaalutluse käik. Maakonnaplaneeringu täpsustamise ja/või muutmise ettepaneku tegemise vajaduse selgudes palume võimalikult vara alustada koostööd Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna (REHO) Võru talitusega, et ettepaneku sisulist külge saaks hinnata enne kui üldplaneering on esitatud heakskiitmiseks. Ettepaneku kohta seisukoha võtmiseks esitada REHO Võru talitusele, lisaks tekstile, ka üldplaneeringu temaatiline vektorkiht (või kihid), mis ei pea vastama vormistusnõuete määrusele.	Seisukohaga arvestatakse.
	Palume valla veebilehel kajastada üldplaneeringu koostamise protsessi kohta jooksvalt ajakohast teavet vastavalt PlanS § 76 lõikele 5.	Seisukohaga arvestatakse.
	Palume hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Võru talitust kursis üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest. Teavitused saata e-posti aadressile info@fin.ee. Palume esitada Rõuge valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu (eskiislahendus) Rahandusministeeriumile vastavalt PlanS § 85 lõikele 1 arvamuse avaldamiseks ja vastavalt PlanS § 81 lõikele 3 täiendavate koostöötegijate ja kaasatavate isikute ning asutuste määramiseks.	Seisukohaga arvestatakse.
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (Kati Tamtik, ehitusosakonna juhataja)	Käesoleval hetkel TTJA-I pädevusvaldkonnast lähtuvad ettepanekud Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta puuduvad.	Võetud teadmiseks. TTJA-d kaasatakse edaspidises planeeringu ja KSH menetluses asjaomase asutusena.

27.10.2020 kiri nr 16-6/20-13980-005	Palume TTJA-d ka edaspidi Rõuge valla üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluses kaasata kui asjaomast asutust.	
Aigren Kaevandus OÜ 02.11.2020	1. Soovime täpsustada dokumendi „Võru Maakonna Rõuge valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus“, punkti 6.2 Looduslik keskkond, alapunkti 6.2.1 Maavarad. Välja on toodud, et 05.08.2020 seisuga taotleb Aigren OÜ täiteliiva kaevandamise luba. Ei ole mainitud rohkemate maavara uuringulubade ega kaevandamise lubade taotlusi, mis on ekslik. 05.08.2020 seisuga taotleb Kalkahju dolokivimaardla alal dolokivi kaevandamise luba Aigren Kaevandus OÜ (esmataotlus registreeritud Keskkonnaametis numbriga PVV 10-5/13/19212-1). Seega vajab täpsustamist millised maavaradega seotud menetlused on Rõuge valla territooriumil käimas kõnealuse dokumendi koostamise hetkel. Palume dokumenti täiendada!	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. KSH VTK-s toodud infot menetluses olevate kaevandamise lubade taotluste ja kaevandamise lubade kohta korrigeeritakse. Üldplaneeringu ja KSH aruande koostamiseks on oluline teada vaid, kus paiknevad olemasolevad maardlad ja mäeeraldised ning maa-alad, kuhu tõenäoliselt lähitulevikus kaevandamisluba väljastatakse. Uuringulubade taotlustega ja menetlustega seotud infot ei ole üldplaneeringu ja KSH koostamisel asjakohane käsitleda ja arvesse võtta, kuna sellises etapis puudub piisava tõenäosusega alus eelduseks, et maa-alale moodustatakse tulevikus mäeeraldis.
	2. Soovime täpsustada dokumendi „Rõuge valla Üldplaneeringu lähteseisukohad“(Lisa 3), punkti 14.“ Maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine“. Eksitavalt on kirjeldatud maavaradega seonduvalt, et Lähteseisukohtade koostamise ajal ei ole kitsenduste määramise vajadus teada. Ainuüksi Kalkahju dolokivi maardla osas vajab üldplaneering täpsustamist maakasutuse juhtfunktsioonide osas, kuivõrd Kalkahju dolokivimaardla näol on tegemist juba uuritud maavara leiukohaga ning kus hetkel menetletakse kaevandamise luba. Rõuge vald on kaevandamise loa menetlusest teadlik ning on ebamõistlik käesoleva üldplaneeringu menetluse raames kaevandamisega seotud tekkivatest kitsendustest mööda vaadata. Palume dokumenti täiendada!	Seisukohaga arvestatakse.

	3. „Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtade maakasutusplaan“ (Lisa 4) ning „Võru Maakonna Rõuge valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus“, (Lisa 5) punkti 6.2 Looduslik keskkond, alapunkti 6.2.1 Maavarad juures olev joonis 3. „Rõuge valla territooriumil olevad maardlad ja mäeeraldised (Maa-amet, 06.08.2020)“ ei vasta tegelikkusele ja on eksitav. Jooniselt on kindlasti puudu dolokivimaardlad, aga täiendavat kontrolli vajavad ka teised maardlad ja mäeeraldised Tulenevalt eeltoodust palume viia kaardimaterjal vastavusse tegelikkusega.	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtade maakasutusplaanile ei ole kantud mäeeraldisi, peale on kantud ainult olemasolev katastrinfo. Kui maa-ala sihtotstarve ei ole hetkel katastris mäetööstusmaa, siis seda ei ole lähteseisukohtade maakasutusplaani kujutatud. Infoga arvestatakse üldplaneeringu koostamise käigus. KSH VTK ptk-s 6.2.1 „Maavarad ja kaevandustegevus“ kajastatud joonis 3 „Rõuge valla territooriumil olevad maardlad ja mäeeraldised“ on väljavõte Maa-ameti geoportaali olemasolevate maardlate kaardikihist. Info on seisuga 06.08.2020. Rakenduses kuvatav on informatiivne ega ole ametlik. Ametlik info on antud tabelites 2 ja 3, mis on saadud Maa-ametilt vastuseks päringule. Arvestades üldplaneeringu ja KSH aruande menetlusprotsesside pikkusi ei ole võimalik pidevalt kajastada kõige uuemat infot, kuid andmeid kindlasti uuendatakse vahetult enne üldplaneeringu ning KSH aruande eelnõu avalikku väljapanekut. Arusaadavuse huvides lisatakse juurde märged, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. KSH VTK-s on joonist 3 „Rõuge valla territooriumil olevad maardlad ja mäeeraldised“ korrigeeritud ning tabelites 2 ja 3 toodud infot uuendatud.
	4. Palume koostatavas üldplaneeringus Kalkahju dolokivi maardla osas ette näha maakasutuse juhtfunktsioon Mäetööstusmaa, kuivõrd tegemist on uuritud maardlaga, menetluses on kaevandamise luba ning tegemist on olulise maardlaga riiklikust huvist lähtuvalt. Samuti palume koostatavas üldplaneeringus arvestada Kalkahju dolokivi maardla ümbritseva keskkonna	Seisukohaga arvestamist kaalutakse üldplaneeringu ja KSH koostamise käigus Kui on teada ümbritseva keskkonna planeerimise vajaduse, siis palume sellest teada anda.

	planeerimisel (teed, kommunikatsioonid, kaasnevad maakasutuse juhtfunktsioonid) kaevandamistegevusega.	
Keskkonnaamet (Helen Manguse, keskkonnakasutuse juhtivspetsialist Lõuna regioon) 29.10.2020 kiri nr 6-5/20/16581-3	Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohad Seletuskirjas ning väärtuste ja piirangute/keskkonna/looduskaitse joonisel palume käsitleda üldplaneeringu alal paiknevaid looduskaitsealade (edaspidi LKS) § 4 tähenduses kaitstavaid looduseobjekte, sh tuua välja üle-euroopalisse kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvad linnu- ja looduslad. Üldplaneeringus kajastada looduseobjektide ajaline seis (EELIS-e väljavõtte aeg) ning märkida, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. Üldplaneeringus arvestada konkreetsete objektide kaitse-eeskirjade ja neis seatud tingimustega (sh rahvusparkides, maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega). I ja II kaitsekategooria liikide kujutamine üldplaneeringus: LKS § 53 lg 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud, sama põhimõtet Keskkonnaamet rakendab ka planeeringute puhul.	Seisukohaga arvestatakse.
	Kaitstavate looduseobjektide osas tuleb arvestada kehtestatud kaitse-eeskirjadest ja neis seatud tingimustest (sh arvestada kaitse-eesmärkide ja väärtustega), seejuures soovitage seletuskirjas nimetada ka Vabariigi Valitsuse määruse, millega ala kaitsekord ja kaitse-eesmärk on kehtestatud, number ja vastuvõtmise kuupäev ning viited kaitsekorralduskavadele. Tuua välja kaitstavate looduseobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada projekteeritavate objektidega.	Seisukohaga arvestatakse.
	Üleujutusohhtlike alade määratlemine (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste korduvate üleujutustega aladega ega piirdu vaid maandamiskava alusel	Selgitus. Teadaolevalt põhjustab üleujutusi Mustjõgi Koikküla-Taheva-Hargla-Saru-Mõniste lõigul. Üldplaneeringu ja KSH koostamisel selgitatakse üleujutatava ala ulatus ning

	määratud üleujutusohuga riskipiirkondadega), üleujutusohuga aladel ehitustingimuste seadmine.	seatakse inimese tervise ja vara ning looduskeskkonna kaitsest lähtuvalt tingimused ehitus- ja arendustegevuseks. Kui planeeringu ja KSH koostamise käigus selguvad veel mõned üleujutusohutlikud veekogud, siis käsitletakse kindlasti ka neid.
	Peatükis 2 punktis 10 palume täpsustada ka kallasraja sulgemise ja ümbersuunamise vajadust. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine üldplaneeringuga.	Seisukohaga arvestatakse.
	Peatükis 2 punktis 11 palume käsitleda lisaks kalda piiranguvööndi (LKS § 37), ehituskeeluvööndi (edaspidi EKV; LKS § 38) ja veekaitsevööndi (VeeS § 29) ulatust, samuti EKV lähtejoone määramist. üleujutus EKV lähtejoone määramisel tuleb arvesse võtta ka täiendavad kohapõhised asjakohased andmed (nt. Mustjõe üleujutusala). Veekogude ehituskeeluvööndite ulatuses (LKS § 38) on vajalik käsitleda ka asjakohaseid erandeid, mis tulenevad LKS § 38 lg 4 ja 5, samuti kaldaastangu erisus LKS § 35 lg 5, korduva üleujutusega veekogude ranna või kalda piiranguvööndi erisus LKS § 35 lg 4 ning metsamaa erisus LKS § 38 lg 2 ja erisus tiheasustusalal LKS § 38 lg 1 p 3. Metsamaa erisust ei ole vajalik planeeringujoonistel graafiliselt kujutada seetõttu, et olukord on ajaliselt muutuv, kuid vajalik on lisada vastav märkus seletuskirja.	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Üldplaneeringu ülesanne on ettepaneku tegemine ehituskeeluvööndi suurendamiseks või vähendamiseks. Olemasolevad veekogude kalda piirangu-, ehituskeelu- ja veekaitsevööndi ulatused tulenevad looduskaitseadusest. EKV lähtejoone määramine on otseselt seotud üleujutusohtlike veekogudega. Üleujutusala seonduvat EKV lähtejoone määramist saab kohaldada üksnes keskkonnaministri 28.05.2004 määruses nr 58 loetletud veekogude puhul (aluseks alaliselt liigniiskete alluviaalsete soomuldade leviala piir veekogu veepiirist arvates). Rõuge valda jäävaid veekogusid selles nimekirjas pole, seega EKV lähtejoont määratleda ei ole võimalik. Küll aga on võimalik teadaolevate üleujutusohtlike alade puhul seada tingimused ehitamisel hoone põranda kõrguse määramiseks, kui selleks vajalikud alusandmed on olemas. Veekogude ehituskeeluvööndite ulatuses käsitletakse looduskaitseadusest tulenevaid asjakohaseid erandeid (LKS § 38 lg 4 ja 5, § 35 lg 5, § 38 lg 2, § 38 lg 1 p 3).

	Üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad, kusjuures palume juhendada ka LKS §-st 41. Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla kuuluvad objektid, nt tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised, sadamate, sildumis-ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud neile.	Seisukohaga arvestatakse.
	EKV vähendamise osas EKV vähendamise kaardistamisel (joonisel) ning seletuskirjas või lisas kujutada ning loetleda varasemad EKV vähendamised, sest varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse automaatselt üle ei kandu.	Seisukohaga arvestatakse. Üldplaneeringu koostamise käigus kaardistatakse varasemate üldplaneeringutega tehtud EKV vähendamised.
	Võru maakonna Rõuge valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus Peatükis 6.2.5, lk 23 on kirjas ilmselt ekslikult: „Üksikobjektidena kaitstakse Türi vallas 11 erinevat objekti“, mida palume täpsustada.	Seisukohaga arvestatakse. KSH VTK-d korrigeeritakse.
	Peatükis 6.5 täpsustame, et Rõuge vallas on vee-ettevõtted AS VÕRU VESI ja OÜ Rõuge Kommunaalteenus.	Seisukohaga arvestatakse. KSH VTK-d täpsustatakse.
	Peatükis 6.5, lk 30 täpsustame, et Rõuges on lisaks jäätmejaamale ka biolagunevate jäätmete kompostimisväljak. Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 2 märgitakse, et täpsustatakse kompostimisväljakute vajadus, palume lisaks hinnata, milline on nende keskkonnamõju.	Seisukohaga arvestatakse. KSH VTK-sse lisatakse info, et Rõuges on lisaks jäätmejaamale ka biolagunevate jäätmete kompostimisväljak. Juhul, kui üldplaneeringu lahendus näeb ette uusi kompostimisväljakuid Rõuge valda, siis hinnatakse KSH aruandes nende mõju keskkonnale.
	Juhime tähelepanu, et Võru maakonna omavalitsuste ühine jäätmekava 2020-2025 on heaks kiidetud septembris 2020, üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. KSH VTK-s tuuakse välja, et Rõuge valla jäätmehoolduse arendamise eesmärgid on

	arvesse ühise jäätmekavaga seatud eesmärgid. Lisaks palume kajastada Rõuge valla territooriumil asuvaid suletud prügilaid (nii tekstina kui kaardil), et ajalooline info nende asukoha osas säiliks ning hinnata milline on nende keskkonnamõju.	seatud dokumendis „Võrumaa omavalitsuste ühine jäätmekava 2015 – 2020“. Üldplaneeringu koostamisel võetakse arvesse ühise jäätmekavaga seatud eesmärgid. Rõuge vallas asuvad suletud prügilad (nii tekstina kui kaardil) tuuakse välja KSH aruandes. Rõuge valla ÜP KSH aruande eesmärk on hinnata üldplaneeringu lahenduse mõju keskkonnale. KSH aruandes ei hinnata olemasolevate objektide mõju keskkonnale, küll aga arvestatakse maakasutuse kavandamisel ja tingimuste seadmisel olemasolevate objektide iseloomu ja nendest lähtuvate mõjudega (olemasolevate kättesaadavate andmete alusel). KSH aruandes hinnatakse, kas üldplaneeringu lahendus arvestab suletud prügilate maa-aladega ning kas üldplaneeringus kavandatuga koosmõjus võib suletud prügilatega seoses avalduda negatiivset mõju inimestele ja/või keskkonnale. Vajadusel pakutakse KSH aruandes välja tingimusi ja meetmeid mõjude leevendamiseks.
	Peatüki 6.6. osas täpsustame, et Sõmerpalu valda enam ei eksisteeri, praegu on see Võru vald.	Seisukohaga arvestatakse. KSH VTK-d täpsustatakse.
Põllumajandusamet (Meelis Mumm, Lõunaregiooni juhtivspetsialist) 29.10.2020 kiri nr 14.5-1/1796-1	Põllumajandusameti jaoks on oluline, et üldplaneeringu koostamisel saaks kajastatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavad meetmed (sh maaparandussüsteemide terviklikkuse säilitamine) ning ruumilise planeerimise põhimõtted maaparandussüsteemide aladel, kus kavandatakse maakasutuse muutmist ja ehitusõiguse laiendamist. Üldplaneeringu koostamisel arvestada kehtiva maaparandusseaduse (eelkõige § 47 - 54) nõuetega.	Seisukohaga arvestatakse.

Kaitseministeerium (Andres Sang, kaitseinvesteeringute osakonna juhataja) 30.10.2020 kiri nr 12-1/20/3246	1. Lähteseisukohtade punktis 18 „Riigikaitse otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitse otstarbega maa-alade piiride täpsustamine“ on erinevate ehitiste ja maa-alade kohta kasutatud terminit „riigikaitseobjekt“. Mitmeti mõistetavuse vältimiseks palume lisada termini tähendus üldplaneeringu mõistes või asendada see ehitusseadustiku paragrahvis 115 nimetatud terminitega (riigikaitse ehitis, julgeolekuasutuse ehitis, riigipiiri taristu).	Seisukohaga arvestatakse.
	2. Riigikaitse ehitiste (ehitusseadustiku § 115 lõike 1 tähenduses) kajastamisel palume lähtuda Kaitseministeeriumi 28.08.2020 kirjas nr 12-1/20/2514 märgitust ning kajastada üldplaneeringu dokumentides, sealhulgas lähteseisukohtades ainult Sänna linnakut ja Nursipalu harjutusvälja ning nende piiranguvööndeid. Sealhulgas palume lähteseisukohtade punktist 18 välja jätta seal nimetatud „Kaitseliidu laskeplats“, kuna Kaitseliidul ei ole Rõuge valla territooriumil laskeplatsina kasutatavat või kavandatavat riigikaitse ehitist või maa-ala, mis vajaks käsitlemist üldplaneeringus. Palume kasutada riigikaitse ehitiste õigeid nimetusi: „Sänna linnak ja baas“ asemel „Sänna linnak“ ning „Nursipalu linnak“ asemel „Nursipalu harjutusväli“.	Seisukohaga arvestatakse.
	3. Palume määrata üldplaneeringus eelnimetatud riigikaitse ehitiste maa-aladele riigikaitsema juhtotstarve ning säilitada praegu riigikaitsema sihtotstarbega katastriüksustel nende senine sihtotstarve. Samuti palume määrata riigikaitsema juhtotstarve Kaitseministeeriumi valitsemisel olevale Baasi kinnistule (kü tunnus 69701:003:0750).	Seisukohaga arvestatakse.
	Eeltoodu ei välista, et üldplaneeringus kavandatakse riigikaitsema siht- või juhtotstarve ka muudele maa-aladele, arvestades maakatastriseaduse § 181 lõikes 7 sätestatut. Sel juhul palume üldplaneeringu dokumentides selgitada, millistele maa-aladele riigikaitsema juhtotstarve planeeritakse, nimetades	Seisukohaga arvestatakse.

	sealjuures ehitisi ja maa-alasid õigusaktides sätestatud terminitega või lisades termini tähenduse üldplaneeringu mõistes.	
	Muus osas nõustub Kaitseministeerium Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtades ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses märgituga. Üldplaneeringu koostamisel palume arvestada Kaitseministeeriumi 28.08.2020 kirjas nr 12-1/20/2514 esitatud andmete ja ettepanekutega.	Seisukohaga arvestatakse.
Kultuuriministeerium (Tarvi Sits, kantsler) 30.10.2020 kiri nr 3-12/1884-2	1) Üldise ja läbiva põhimõttena tuleb üldplaneeringu dokumente täiendada selles osas, et avalikud teenused peavad olema kasutajatele võimalikult hästi kättesaadavad ja ligipääsetavad. Rahandusministeeriumi 2018. aastal avaldatud juhend „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ selgitab, et üldplaneeringus tuleb arvestada kõigi, sh erivajadustega elanikega. Eelkõige on vaja tagada ligipääsetavus (vt lisaks „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine“). Ka on välja toodud, et ehitatud keskkonna kujundamise kaudu on võimalik ennetada kuritegevust (vt lisaks CPTED – kuritegevuse ennetamine ehitatud keskkonna kujundamise kaudu). KOV-il on kohustus kujundada elukeskkonda elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetavaks. Teeme ettepaneku käsitleda ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel. 2) Nii üldplaneeringu lähteseisukohtades kui ka keskkonnamõjude strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuste eelnõus puudub sotsiaalse ja kultuuritaristuga seonduvate küsimuste käsitlemine. Teeme ettepaneku käsitleda nii ÜP lähteseisukohtades kui ka KSH-s valla elanike vajadusi arvestava sotsiaalse taristu tagamist. Sotsiaalse taristu hulka kuuluvad lisaks puhke-, virgestus- ja rohealadele ka ametiasutused, haridus-,	Seisukohaga arvestatakse. Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Üldplaneeringu lähteseisukohti ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsust ei täiendata, kuna üldplaneeringuga ei määrata konkreetsete asutuste ja hoonete asukohti. Kui on teada konkreetsete perspektiivsete ühiskondlike hoonete vajadus ja kavandamine, siis luuakse selleks

	tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused, sakraal- ja tavandihooned ning kultuuri- ja spordiasutused. Täpsemalt selgitab neid küsimusi Rahandusministeeriumi juhendi „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ p 4.3 („Sotsiaalne taristu“).	eeldused ühiskondlike hoonete maa-ala määramise kaudu.
Eesti Raudtee (Riho Vjatkin, ehitusteenistuse juht) 02.11.2020 kiri nr 21-1/3248-1	1. Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73 ning raudteega sihtotstarbeliselt seotud elektripaigaldiste ja sideehitiste kaitsevöönditega.	Seisukohaga arvestatakse.
	2. Planeeritavad lahendused ei tohi takistada raudteerajatiste, s.h raudtee elektripaigaldiste ja sideehitiste hoolduse ja remondi teostamist.	Seisukohaga arvestatakse.
	3. Uute hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, s.h võimaliku vibratsiooni ning müraga. Hinnata tuleb raudteeveeremist põhjustatud mõju planeeritavale alale. Uute hoonestusalade rajamise korral raudteega piirnevatel aladel ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra, vibratsioon) leevendamiseks.	Seisukohaga arvestatakse.
	4. Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus.	Seisukohaga arvestatakse.
	5. Raudteeäärse haljastuse kavandamise või säilitamise korral tuleb lähtuda nähtavuse tagamise tingimustest, mis on valdkonnaga seotud normides, standardites ning regulatsioonides sätestatud.	Seisukohaga arvestatakse.
	6. Raudteemaaga piirnevate alade (eluhoonete, äri- või tootmishoonete, ühiskondlike hoonete, kergliikluse otstarbeks) planeerimisel näha ette ohutuse tagamiseks juba üldplaneeringuga meetmeid (näiteks piirdeaedade rajamise	Seisukohaga arvestatakse.

	kohustus) takistamaks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljaspool nõuetekohaseid raudteeületuskohti. Samuti arvestada müratõkkeseinte rajamise vajadusega.	
	7. Avalikke teid, sealhulgas kergliiklusteid raudteemaale mitte planeerida, väljaarvatud raudteega ristumised.	Seisukohaga arvestatakse.
	8. Vältida raudteemaa piirini ulatuvate avalike teede (s.h kergliiklusteede) kavandamist tupikteedena, mis loovad võimaluse ebaseaduslike (iseteekeliste) raudteeületuskohtade tekkimiseks.	Seisukohaga arvestatakse.
	9. Liiklusohutuse tagamiseks tuleks uued avalike teede (s.h kergliiklusteede) ristumised raudteedega kavandada eritasandilistena. Uute raudteeületuskohtade (samatasandiline riste) kavandamisel tuleb hinnata nendega kaasnevat mõju liiklusohutusele.	Seisukohaga arvestamist kaalutakse.
	10. Uute raudteeületuskohtade (samatasandiline riste) või eritasandiliste ristumiste asukohtade kavandamisel tuleb juhendada valdkonnaga seotud normides, standardites ja regulatsioonides sätestatud nõuetest ning vastavalt säilitada tarvilik maa nende realiseerimiseks. Teeme ettepaneku üldplaneeringu kaardimaterjalil kajastada eraldi leppemärkidega olemasolevate ja perspektiivsete raudteeületuskohtade asukohad ning kavandatavate eritasandiliste ristumiste asukohad. Näidata nendeni viivad ühendusteed, s.h perspektiivne avalike teede võrgustik.	Seisukohaga arvestatakse.
	11. Juhime tähelepanu, et 25134 Sõmerpalu-Mustahamba tee äärde on planeeritud kergliiklustee kuni olemasoleva raudteeülesõidukohani, kus puudub nõuetekohane raudteeülekäigukoht. Teeme ettepaneku kavandada kõnesolevas piirkonnas perspektiivne nõuetekohane ja ohutu kergliiklustee	Seisukohaga arvestatakse.

	ristumiskoht raudteega ning tähistada see vastava leppemärgiga üldplaneeringu maakasutusplaanil.	
	12. Üleriigiline planeering Eesti 2030+ toob välja, et regionaalne reisirongiühendus peab toimuma Valga-Koidula liinil, perspektiivselt sõidukiirusega 120 km/h, mis aitab oluliselt kaasa toimepiirkondade omavahelisele seostamisele (Võru-Antsla-Valga). Võru maakonnaplaneering 2030+ loeb reisijateveo taastamist Valga-Koidula suunal oluliseks prioriteediks ja toob välja, et kuigi planeeringu koostamise hetkel reisirongiliiklust Valga-Koidula suunal ei toimu, on otstarbekas antud perspektiivse suunaga arvestada ning vajadusel siduda kergliiklusvõrgustik ka raudteejaamadega ning arendada välja pargi-reisi parklad nii autodele kui jalgratastele. Arvestades eeltooduga teeme ettepaneku reisirongiliikluse taastamise perspektiiv kajastada ka üldplaneeringus. Reisirongiliikluse taastamise korral Valga-Koidula liinil tuleb ohutuse tagamise eesmärgil arvestada ka raudteemaa piirdeaiaga piiramise vajadusega (eelkõige tiheasustusega aladel), et takistada jalakäijate raudteele pääsemist väljaspool nõuetekohaseid ülekäigukohti.	Seisukohaga arvestatakse.
Haanimiihhi Nõvvokoda 02.11.2020	Selgitame, kuidas me mõistame üldplaneeringusse toodud mõisteid. 1. Miljööväärtus <i>Kildakõisi hoitminõ um kaomise pidamiseõ katsõtus. Haanimaalõ and tima päämadse näo jääaost peri künklinõ, uhtõlinõ, kuhjõlinõ luunõ luum. Luunõ luud um erämuudu kildalisõlt jaotõt mäki pääle ja vaihilõ, um läbisegi kuiva ja likõt, korgõt ja suvat, um kruusa, liiva, savvi ja pallot. Selle tulõ tähn tervet hoitaq – miljööväärtusegaq külä pästä-äi miljöö kaomist tervehnä. Alostaq tulõ maastigukaitsõaq (ÜP-hn).</i> Miljööväärtus on väärtushinnangute kompleks. Miljööväärtus moodustub rohevõrgustiku ja pärimusvõrgustiku koostoimes.	Selgitus. Üldplaneeringus defineeritakse miljööväärtuslikud alad.

	2. Rohevõrgustik = Elurikkuse võrgustik <i>Rohevõrgustigu tugimaie ja koridorõ toimimine erämuudu kildalidsõ maiõ pääl käü pall'o tõisildõ ku rohkõm ütte näkko maa pääl. Selle taht Haanimaa rohevõrgustik täpsämbi vallalõ seletämist. Tahn või Haanimiihi Nõvvokoda ütehn Keskkunnaministeeriumiga terävä kotuse üle käia ja paikkundliult luunõ hoitmist ja luunõ tasakaalu selütäq. Parembi um ütehn tegemä tõmmadaq Haanimaa naabrig – nii saa võrgustik kimmämb.</i> Kas ja kui siis millised eripärad on rohevõrgustiku koridoride toimimisel Haanjamaa taolisel mosaiikmaastikul. Peaksime välja töötama rohevõrgustiku toimimise hindamise meetodika mosaiikmaastikul.	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Üldplaneeringu koostamise raames ei töötata välja meetodikat rohevõrgustiku hindamiseks mosaiikmaastikel. Üldplaneeringu koostamise raames töötatakse välja vastavalt kohalikele oludele rohevõrgustiku toimimist tagavad tingimused ja kitsendused ning ruumiline paiknemine.
	3. Pärimusvõrgustik – <i>Innekõkke rohevõrgu vaihõl, a kuvõrra ka säääl pääl. Edimäne um asostus – külli, tallõ ni teie põlinõ lõimukudõ. Sõs maakasutus, innõkõkkõ luunõperine kar'a- ni hainamaa. Ni luunõ- ku perimusmaastiguhn säilinu eluviis.</i> Eraldi väärtus on siinne asustus, maakasutus (sh põllumajandus), talupidamine, elulaad. Kuidas seda planeeringus kajastada? Teemaks on ka intensiivpõllumajanduse poolt tekkiv kahju mosaiikmaastiku tingimustes. Mosaiikmaastikus on väga palju suurem servaeft võrreldes monoliitmaastikuga. Seda tuleb arvestada intensiivpõllumajanduse viljelemisel pärandmaastikus.	Probleemkoht võetakse teadmiseks. Üldplaneeringuga soositakse olemasoleva asustusstruktuuri jätkumist. Üldplaneeringuga ei ole võimalik teha ettekirjutusi kasutatavate põlluharimisviiside kohta. Üldplaneeringus seatud erinevate tingimustega püütakse säilitada Rõuge vallale iseloomulikke mosaiikmaastikke.
	Lisaks leiame, et • Kogukonna mõiste peab olema üldplaneeringus lahti seletatud ja defineeritud. Kogukonna mõistet kasutatakse tänapäeval väga erinevas tähenduses, peab olema selge, keda mõtleme kogukonna all üldplaneeringu mõistes. Kogukonna kaasatus peab olema tagatud. • Üldplaneeringu koostamisel on oluline refleksioon ehk perräkaetus (tagasivaade)	Probleemkoht võetakse teatavaks. Kogukonna mõiste defineerimise vajadus selgub üldplaneeringu koostamise käigus. Kõigil on võimalik olla kaasatud üldplaneeringu koostamisse. Teavitused ilmuvad nii kodulehel kui ka ajalehtedes. Lisaks on koostamisel kaasamiskava, kus on igal inimesel võimalik soovi avaldada

	<i>Arengukava ja egasugadsõ tulevikukaetuse omma ülesehtet tuu pääle, mia om ja mia nakkas olõma. Tegelik hädä um säääl, mia um ja mia pidänuq olõma. Ku tahami toimivat üldplaneeringut, sis haldusreform ja looduspark tulnuq täämbäse päävä tiidmisigä üle käia ja mia paranda and, tuu är' parandaq.</i>	ning nad neile saadetakse üldplaneeringu koostamise teated meilile.
Keskkonnaministeerium (Meelis Münt, kantsler) 02.11.2020 kiri nr 7-15/20/4344-5	1. Üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 2. Rõuge valla üldplaneeringu ülesanded punktis 20 (lk 15) on välja toodud, et selgitatakse välja maa-alad kus on asulate või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest vajalik seada piiranguid lageraie langi suurusele või raievanusele. Kui alade all on silmas peetud metsamaad, siis juhime tähelepanu sellele, et kehtiva metsaseaduse § 23 ¹ alusel saab PlanS §75 lõike 1 punkt 21 kirjeldatud piirangut kehtestada üksnes kokkuleppel maaomanikuga. See tähendab, et vastavad kokkulepped tuleb sõlmida üldplaneeringu vastuvõtmisele eelneva planeeringu koostamise perioodi jooksul, sest vastuvõtmisega kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu, et üldplaneering vastab õigusaktidele (PlanS § 86 lõige 2). Kokkulepete puudumisel on üldplaneering aga vastuolus metsaseadusega.	Seisukohaga arvestatakse.
	2. Soovime juhtida tähelepanu, et nii arusaadavuse kui ka rakendatavuse aspektist tulenevalt peavad mistahes siduvad ja kohustuslikud kasutustingimused või piirangud olema üldplaneeringus põhjendatud, kaalutletud ning sõnastatud selgelt ja üheselt arusaadavalt. Lisaks soovime rõhutada, et kasutustingimuste ja kitsenduste või piirangute seadmisel (aga ka nende mitteseadmisel) tuleb KSH aruande eelnõus käsitleda seatavatest tingimusest ja kitsendustest tulenevaid mõjusid keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile ning varale vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 21.	Seisukohaga arvestatakse.
	3. Teeme ettepaneku üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 4 toodud tabelisse 1 (lk 19), milles on märgitud asutused, kellega Rõuge Vallavalitsus	Seisukohaga arvestatakse.

	teeb üldplaneeringu koostamisel koostööd, lisada Keskkonnaministeeriumi puhul koostöö eesmärgiks ka „planeeringuga käsitletakse välisõhu kvaliteedi ja müraga seotud küsimusi“. Lisaks juhime tähelepanu, et Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium, mitte Maa-amet. Palume tabelit vastavalt korrigeerida.	
	4. Üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 1. Rõuge valla üldplaneeringu koostamise eesmärk ja lähtematerjalid on märgitud, et „Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele on lisatud maakasutusplaan, mis kajastab Rõuge valla hetkeolukorda. Plaan põhineb Maa-ameti, EELIS ja maakonnaplaneeringu andmetel. Plaanil ei ole kajastatud kehtivate üldplaneeringute andmeid ega uut planeeringulahendust“. Juhime tähelepanu, et lisaks kinnisasjade, mis on Keskkonnaministeeriumi valitsemisel ja mille volitatud asutus on Maa-amet puhul riigivara valitsejaks olemisele, on Keskkonnaministeerium ka ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 15 lõike 1 kohaselt maareformi seaduse (edaspidi MaaRS) § 31 lõikes 2 sätestatud maa omanikuks PlanS tähenduses. MaaRS § 31 lõike 2 kohaselt maa, mida ei tagastata, erastata ega anta munitsipaalomandisse või mis ei ole jäetud riigi omandisse MaaRS § 31 lõike 1 alusel, on samuti riigi omandis. PlanS § 75 lõike 1 punkti 18 kohaselt üldplaneeringuga lahendatakse planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste, sealhulgas projekteerimistingimuste andmise aluseks olevate tingimuste, maakasutuse juhtotstarbe, maksimaalse ehitusmahu, hoonestuse kõrguspiirangu ja haljastusnõuete määramine. Kuna üldplaneeringuga hakatakse maakasutus- ja ehitustingimusi välja töötama, siis palume hoida Keskkonnaministeeriumit kursis üldplaneeringu edasise menetlemisega, et meil oleks võimalik esitada seisukoht reformimata riigimaale ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksustele, mille volitatud	Seisukohaga arvestatakse.

	asutus on Maa-amet, planeeritava maakasutuse osas. Peame oluliseks, et planeerimismenetluses ja planeeringulahenduse koostamisel järgitakse PlanS toodud huvide tasakaalustamise põhimõtet ja riigi, kui maaomaniku huvisid käsitletakse teiste maaomanikega võrdselt.	
Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium (Ando Leppiman, kantsler) 03.11.2020 kiri nr 1.10-17/20-0026/6048-7	Palume arvestada Lennuameti 08.10.2020. a kirjas nr 4.6-8/20/4205-2 ja Maanteeameti 03.09.2020 kirjas nr 15-2/20/36034-2 tehtud ettepanekutega. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil praegu ettepanekuid ei ole.	Saadetud seisukohtadega arvestatakse
	MKM peab vajalikuks märkida, et energeetika teemasid ei ole kajastatud. Riiklikke taastuvenergia eesmarke silmas pidades on oluline leida ka täiendavaid alasid taastuvenergia arendamiseks. Päikeseenergia tehnoloogia odavnemise ning hajaenergeetika arengu tulemusena on energiatootmine muutumas tavapäraseks ettevõtluseks, millega võiksid näiteks põhitegevuse kõrval edukalt tegelda ka Rõuge valla elanikud ja ettevõtjad.	Seisukohaga arvestatakse. Taastuvenergia teemasid käsitletakse üldplaneeringus
Muinsuskaitseamet (Tiina Pettai, Võrumaa nõunik) 04.11.2020 kiri nr 5.1-17.5/1876-1	Õigusloomest tulenevate lähtedokumentide nimekirja tuleb lisada muinsuskaitseaduse ja Kultuuriministri 2.05.2019 määrus „Üldplaneeringu ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamise kord“.	Seisukohaga arvestatakse.
	MKA pärandivaldkonna eksperdi ja väärtustajana on planeerimisprotsessile avatud ja koostöö valmis. Uue, 1.maist 2019 rakendunud muinsuskaitseaduse põhjal on MKA koostanud juhendi kohalikele omavalitsustele üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessis kultuuripärandi paremaks käsitlemiseks. Juhend kui üldplaneeringu koostamise abivahend on lisatud kirjale.	Seisukohaga arvestatakse.
	Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse ptk-s 6.7 „Ajaloolis–kultuuriline keskkond“ kultuurimälestiste alajaotuse juures soovitab MKA silmas pida, et lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele on	Seisukohaga arvestatakse.

	maastikul palju avastamata ning samuti teada olevat, aga mitte mälestise staatuses arheoloogiapärandit, millega arvestamine tagab kultuurmaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimise.	
	Muinsuskaitseamet koostöös Tartu Ülikooliga täpsustab arheoloogia andmebaasi Rõuge vallas territooriumi kohta ja edastab selle esimesel võimalusel.	Ootame andmeid.
	Kehtiv muinsuskaitseseadus käsitleb riikliku kultuurimälestisena ajaloolisi looduslike pühapaiku. Paljud neist ühtivad senise arheoloogiapärandiga. Looduslike pühapaikade valdkonnas on MKA alustanud ristimetsade mälestisteks tunnistamise menetlustega. Rõuge vallast on menetlusse haaratud Tõrvapalo ristimets Ruuksu külas ja Sarupalo ristimets Koemetsa külas.	Seisukohaga arvestatakse.